

F O A I E

пептръ

МИНТЕ, ПЪМЪЩІ ЛІТЕРАТУРЪ.

No. 19.

Duminică 11. Maii.

1841.

ZIDIPEA ОМѢЛІІ.

(О повесте поетікъ)

Дѣпъ асемънареа пембріторілор дѣмнезеї алкътві Прометеѣ дозъ кіпкѣ *din lăt*: Фъптврі прекът *Andrăspede* житок-та ші фрѣтоасе. Кѣ комплъчѣреа вѣті ziditorіз прівѣ ел ла Фъптвріле сале, — ші de тої зеї с'а рѣгат, ка кѣ дарѣріле сале съ ле *Androdoeuskъ*; — *Andatъ* ачі аѣ фост пембрітоареле дѣхврі, тіржандъсе de осевітеле Фъптврі — а дѣмнезеескълї Тітан.

,Съї *Androdoeum* фіешкаре кѣ дарѧ съї! — зісъ жое — ші атісъ кѣ пѣтѣр-ника са дреантъ пептвл кіпвлї, се рѣді-къ пептвл съї тѣна лѣ ші віацъ а съ-брат *Andatъ* ші песітціте пріп вінеле лѣ. Вінереа кѣ о дѣлче зімвріе а прівіт ла віе-дзіторіл отѣ, ші чеа *din lăbъntrъ de* жое датъ, аскъпсъ віацъ а *Andatъ* а стрѣл-чі *Andatъ* окї, *Andatъ* розеле окразвлї, пе *Andatъ* фрѣте ші се *Andatъ* пріп тішкареа тѣдѣлърілор.

,Io јам дат сімдіре!« стрігъ кѣ версъ трітмфъторіз зѣна фрѣтоаселор. —

Мінерва сърѣтъ фрѣтеа отѣлві, — ю кѣ скінте *din dѣmnezeire*: кѣ *Andatъ* чівне 'лам дѣрвіт' — а зіс кѣ о лініце

маiestатікъ. Фрѣтеа отѣлві а фѣкѣт кре-де де а квѣтелор: *Andatъ* пріві кѣ окї тай влѣнзї ші тай фрѣтоші, — ші кѣ аттіраре ѹаѣ арѣкат житпрѣївр ла чеата зеілор, че *Andatъ* жиқынцівра.

Меркѣріе кѣ вастопвл а атіс вѣзеле отѣлві квѣтъторів, — чіпе сѫнт ю? — стрігъ *Andatъ* отѣл, — чіпе ам фост? de unde сѫнт?«

Аполло кѣ ліра (альгата) са *Andatъ* дѣ-рві; тѣзеле сълтжнд се adѣпаръ житпрѣ-циврі; а атіс кѣ децітеле сале коарделв жиқыфлатвл отѣ; ші кѣ дѣлче армоніе а жиқытатащереа са — о повесте фрѣтоасъ.

Пъші ам ѹаѣ Амор *Andatъ*. Мікъл зеї ѹаѣ атіс пе диншій кѣ фѣкліа са: ші *Andatъ* сімдіръ о *Andatъ* ферічіре а кв-ратвлї Амор.

Флора зімвнд ші аѣ прѣтат окї жит-прѣївр. Еї сѫнт ферічії — zice — ші а dat семнѣ кѣ канвл. *Andatъ* кѣ тїй de Флорі с'а житрѣкат фада пътжитвлї. Дѣсе тѣлпіне de trandaфірѣ аѣ рѣсъріт, ші ѹаѣ житпрѣїврат пе ферічії ѹаїторї, а-сквонжидві дела ведерѣ зеілор.

Черес житръ вінекъжитаре а семенат семжиделе сале; ка үнделе тѣрї се ле-гъна холделе житпрѣїврл тѣлпінелор de trandaфірї, — ші плекацї de поваръ ра-

тпрі а арборілор кв фретоасе фреттбрі лей се фіе дѣрмінд пѣтереа лор; кв сімдіріле амордіте съ закъ, съ нѣ вадъ разеле соарелві; ка вп кіп де лвт съ закъ фърь тишкare; віада атѣпчі пѣта дп інітъ съ фіе асквпсъ.

Вѣлканѣ фокѣ 'ліаѣ дѣрвіт ші тѣстриа са.

,Тѣ віацъ ле дѣдѣши' — зіе жепа кѣтъ жое — ,ю о воів фіттвлію,' — ші де атѣпчі пѣтеск зеї пе джанса Левчіна.

Марс вѣрбатвлі арте ші дпдрезнѣль а дат.

Нічі бпвл din zeї а фост, каре, че дпсші а авѣт, съ нѣ фіе дат отблві. — Прометеѣ фервінте твлцътітъ 'ліаѣ зіс; ші еї се дпълцаръ ла Оліпп, комплькодѣши а лъса пе пѣткпт оамені ферічії — вп цепѣ таї асеминеа лор.

О зжпъ нѣ а фост de фацъ! ші дела ачеев піч вп dap нѣ авѣ дпкъ оамені чеі пої; дечі Прометеѣ — квпрінс de гріжев дпплінє севършірі а оаменілор сеї — дп кодрв а tot повъдгітоареі сорді с'а погоржт ші с'а рѣгат de зжна domнitoаре съ ревѣрсе ші ea din дарвріле сале песте оамені чеі пої пептв а лор ферічре. — A zімвіт векеа ші страшніка зжнъ — ші ,се фіе' — зіс кв серіозітате, — ,ю кв таї твлтє й воі дѣрві пе еї, декжт чеіаладї зеї; кв треї дарврі.

Прометеѣ твлцъті зжпнї дпфрікошате фъгъдінца. ,Нѣ твлцъті — респѣпсъ ea — ,пѣпъ нѣ веї квпоаще дарвріле тѣле; алтфелѣ сжпт ачестеа ші кв товъл осевіте de дарвріле челораладї зеї. ,Zeї nіmіk алта дѣрвръ декжт пѣта віне' — а зіс Прометеѣ — ; „пѣтѣщедї, пѣтерпіть зжпъ! ші тѣ а тале дарврі.“

Zeї оаменілор тѣ віацъ зеіаскъ 'ліаѣ дѣрвіт: ші о вѣчнікѣ пѣтѣре трѣпвлі не прав; ю ле даѣ лор сомн. О парте а zi-

,„О дпгрозітоаре! стрігъ! Прометеѣ деспѣдеждіт — тѣ врѣі а стріка, че зеї аѣ dat? — О ласть зжпъ, — сервгъ Прометеѣ — съ тръяскъ отбл, съ поатъ пріві ла соаре, се сімтъ totdѣавна пѣтеріле сале!“

А сѣвржс соартеа. „Ю івбеск пе оамені“ — грѣ кв влжндуцъ — дпсъ товѣші дела tine атжрпъ а прімі саѣ нѣ дарвріле теле.“

,Ал доілѣ dap, зжпъ?“

Zeї дѣрвръ отблві скіптеа zeipei — кѣцтареа — ю о парте а ачестеї пѣтері воів се о стрік, — ю дѣрбеск лор вітаре, — каре кв вп сѣвдіре ші вишор вѣл се акопере чеілѣ траккте; пѣта авіа, конфесе ка вѣтра съ лісе паръ лор форма тракктулві.“

,„О зжпъ! — аѣ нѣ токта тѣ аї зжс, кв івбесці пе оамені? — тремп de ал треілеа dap!“

Zeї дѣрвръ отблві віацъ. Фіе, вѣкпресе de віацъ, — дпсъ пѣта пѣп ла вп тімп, — апої тоартеа ал треілеа dap съї ліпссаскъ de віацъ: трѣпъ, каре 'лаї zіdit, съ-се дптоаркъ іаръ дп прав, съ треакъ поменіреа отблві, ші дѣхвл ческ, каре 'ла дпсѣфлещіт съ своаре дпапої ла Оліпп.“

Прометеѣ а трѣтпрат. — „Дела тіпне атжрпъ — грѣ Zjппа таї дпколо, а нѣ прімі дарвріле теле; вадъ апої отбл, квт ва пѣтѣ фіе ферічіт фърь ачестеа. дпсъ de веї авѣ ліпсь de еле. — роа-

гъте пъти, соартеа ѝп tot тімпъл е вънъ, шї ea перфгатъ днпарте челеа тай въне дарврі.

Прометей съпърат пъръсі кодръл зънені шї не гъндврі се днтоарсе ла останій сеі.

Ласе че прівеліще се арътъ окілор лві! съв о тълпінъ de трандафірі шедѣ върватъл, департе de дънпсъл твіереа. — Съдѣреа пътері чей днпнезеені ера зв-гръвітъ не останіта шї днреноаса лор фацъ; а скъзът пътереа транпълі de лт събт днхъл віедій чей днпнезеені; се лв-пта днкъ кв ръвдапе останітън транп кв първрѣ вігороаса пътере а днхълі череск. Офтърі събра din пъкъжителе лор пептърі, — шї ашентжнд ашента тінпъл, дн каре чел слъвіт de останеле транп пътъ пътері къпътжнд, кв съфлетъл днтръ вна съ поатъ фолосі десфътъріле віецій. — Ап-фрікошате оре. Ореле decнеждвірі днп-превнате кв фіюроаселе сімдірі а амордіреі.

,О днпнезеілор! — стрігъ кв съспін de гроазъ Прометей — кв тжніле тінсе кътъръ кодръл Соартеі. — Іатъ вп првпк тжндрѣ ла фацъ, днкъпнпат кв так а съ-рат пріп сенінъл етхер (въздх) днкоаче, о фъкліе стжлсь дн ціос плекатъ авжнд а тжнъ; — вп спътжнптъторів днпнте-семпѣ а пітічірі дн окий зеілор. Тот тай апроане събра de оамені днпрециръл лор, кв аріпіле сале челъ de ліліак, — не дн-чет tot тай днпціос се плекъ кътъръ пепт капъл отвлъл; пъти декът ісе останіръ дн прівіре окий: шї фъръ весте с'а днкіс.

Апжндоі къзбръ не пажіще шї о лі-пъ odixпъ а щерс de tot сімпеле віедій днпе образъл лор, шї din слъвіtele тъ-днлърї пъти квт съфа. Еї днртѣ, —

амордіала чѣ греа а трекът, днппревъл кв сімдіреа чеа віе а віедій, — пътере пътъ се ръвърсъ пеіціт пріп віне; деіце-птаре фѣ а репоітелор пътері днвеселі-тоаре; шї твлцъті отвлъ днпнезеілор пеп-търъ сомнъл чел днлче. —

Акът ера ферічіт отвлъ; твлтъ вре-ме а фост ферічіт, — шї Прометей въ пофтеа челелалте дарврі а зънені. — Мъ-іереа пъскъ; въселий првпч се жѣка піп-тре флорі днпрециръл лор, — шї дн-твлціръ ферічіреа лор. — Веселі се ашъ-за кжте одатъ съв лягошъл de трандафірі, ре'ноінд ціеші дн адъчереа амінте кіаре-ле днпжнплърі а трекътъл, — днdestв-ліці трекънл дела ачелеа ла челеа de фа-цъ. Фръцезітіа інімій лор tot днпніе крещеа, шї ачеа съ твлцѣ din днлчое а-дъчере амінте а времілор трыте дн десфъ-таре. — Чел днпжній пъскът а тайчей се фъкъ жѣпе, — амордл дн браделе сорвса дн повъдн, — шї Прометей днсвши въ-зѣ ачі сімпеле вълі феріпте ішвірі, каре дн віоічівне днкіпія челе днпжній сім-дірі ферічітоаре а оаменілор, — днсе іш-вірі ка ачеаста пв а тай възът дн оаме-ні чеі din тжн. Фокъл інімій лор с'а стжн-пърат, — пътереа жѣпіеі с'а веіщечіт, — шї івндѣссе а треіа цеперадіе, а път-рій фокълті тіперецелор шї а віоічівні пъ-та поменіреа о тай авеа. —

Посоморіді шедеа протопъріпдї це-пълті отенеск днпвлте орі днпгъ олалтъ. Кв піствіторі окі прівеа ла тінері dedаі спре веселій шї ла фете, че се десфъта, аша ерам шї поі odinioаръ' — зісъ тв-іереа кътъръ върват —. ох квт аѣ трекът ачелеа тімпърі! квт de речі сжлт акъта сімдіріле поастре! — квт с'а днпнцезіт (*)

тоате віпеле! — о трістъ адъчере амінте! — Ђрічюс с' тіпхріле жѧпіе поастре, ка-
ре аша не амъръск! Лъкътжнд іші
плекъ твіереа капъл не пептъл върват-
лві, — каре ші ел фисвій авеа ліпсъ de
тажнгыїре. —

О соарте! дреаптъ еші тѣ! стрігъ
Прометей. — Шептре тѣфеле de розъ се
възѣ гръбнд кътръ оаменіи првік не
аріпіле пегврій, къ твіра попцій джевн-
нат, — ші а съграт джпрециврле къ вен-
тажнте актъм лѣчітоаре — пестріде, актъм
съре джтвпекоасе. — Сенінъ фѣ дадать
Фаца оаменілор. Літпезіле кіпврі а зіле-
лор жѧпіе аѣ свѣрат. Нѣма dih о кон-
фузъ ші джтвпекоасе депъртъдіме лі се
аръта лор ачелое, ка піще твіре. Десфъ-
търіле de актъм кіар аша плъкѣтє лі с'аѣ
пърят лор ка ші чељѣ трекътє, — джокі
іаръші віоічівне авеа, — пептъріле лор
іаръші свѣла ѵшор; пѣма а тімпвлі de
Фацу десфътърі ле къята, ші Фѣръ гре-
тате пірта віпеле пъказврі але ачеңіа
неасемъпжнділе къ вѣквріле трекътелор
десфътърі. —

Тремвржнд ащента Прометей вені-
реа тімпвлі, кънд съ фіе de ліпсъ ші ал
трейлеа дар а сордій. Ашаса ценерадіе
тръяа актъм не пътжнт. Тот маї таре се
вещежеа овразъле челор дінтжів оамені;
ші пѣтереа пріп пеънчетата актівітате пе
сіне містѣндівсе джо слъвічівне тоале а
трекът. — Абіа джі пѣтеа актъм сілі гѣ-
ріле съ ворвеаскъ, — ші еї фисвій рѣди-
карь тжніле кътръ дѣмнезеї, ка съї скан-
не de несъферіта поваръ а пемвріре! —
Прометей дествл с'а пенойт, ка de а треі-
дяа дар а жѧпіе се пѣ айъ ліпсъ, чі джнъ-
дар, — актъм ел а кіемат тоартеа. —

Дн тіпер Фрѣтос тѣлком ші влжнд
ла фацу, къ аріпі de флѣтврі, о фѣкліе а-
пріпсъ авжнд а тжпъ. Къ трістъ къ-
тътвръ стътѣ джайнтеа пъріпцілор. Пе-
дичет а джторс фѣкліа кътръ пътжнт,
ші о дѣлче — влжндъ зімвіре а джвіат
джкъ одатъ фаца оаменілор. Къ лжнцедъ
слъвічівне джтінсъ твіереа тжна къ-
тръ върватвл тѣрind, — „кѣт de віне тѣ
сімт!“ — zice — „дар джкъ ю“ — гръ
върватвл, — ші тай пріві одатъ джкъ къ
адормнд амор кътръ іївіта са чеа de о-
датъ къ cine.

Атвпчі с'а стіпс фѣкліа тіпървлі, —
о тѣтъ оғліре се лъці пе Фаца торцілор,
— с'аѣ джкіс окій лор, — амордітоаре ръ-
чеалъ а къпріпс тоате тѣдѣлъріле тревпі-
лор, — тішкараа а джичетат, — ръсъфла-
реа а стат джпрезпъ ші inima de а тай-
вате. — Прометей актъм о гроапъ а
съпат пептвр джпшій: ші а джпревнат
църпъ къ църпъ. Джтістат джі лѣт зі-
оа євпъ дела пътжнт, ші с'а погоржт ла
джтвпекрвл лѣтій dedесвѣт, de джтістат
пѣ пѣтеа свѣрі лѣтіна соарелві. —

Одатъ дожъ твіре се івіръ аколо дж-
пнайнтеа лѣт, потрівіте ла Фортъ къ оаме-
ній лѣт, каре кътръ рівріле лѣтій dedесвѣт
се гръбіа. — С'а авзіт гласъл Фортвпіе:
„лѣтіа твірелор се фіе локвл de ,петрече-
ре а оаменілор, дѣпъ тоарте, пъпъ че къ-
ръціндівсе de дешертъчівніе пътжнтеші ла
лѣтінавл лѣкані а дѣмнезеілор се вор-
джнълца!“ —

Де тжпъ тиціа джтір'аколо твіреле
челор дінтжів торцій, — а авзіт гласъл ші
о сѣжітъ ліпіцце яѣ къпріпс. —

Прометей с'а джторс пре пътжнп
джнпой проповедвнд а сордій хотържре

пептръ ей. — Ші аша тоартеа се фъкт
доріт сфершіт а віеції ші пъдеждеа вір-
твції. — Тінърълі стажгъторів de Фъ-
кліе жп тоате пърцімє іа јрдікат оаменії
бісерічі. Жп Елевзіс а фост чеа дінтж. —
Жп сініте тайіче овічейті пръзпвіа оа-
менії сървътоареа віеції дѣтнезеелі, каре
жп пачпіквл сжп а пътжптвлі, ка а Ж-
нел Чесес семжпцъ, жттвгвреце, — ші
жп лъканшріле черенії адъче роадъ. —
(din nemdeinde)

de **Josif Manu.**
Professor дп Блаж.

РЕЛАЦІЕ

De стареа жтвъцътврілор пъвліче
жп Молдова

Но аукл сколар ^{1839/1840.}

О поъ периодъ сколартъ саъ адъоціт
кътръ ачеле каре пътърът de ла статор-
пічіреа жтвъцътврілор пъвліче жп літва
національ. Ачест ап есте ал XII-ле, пъ-
тър пъдін жпсъмпітор жп алътврареа
сарчінії тарі каре саъ пъс асвіра ачестві
рам зргіт ші організат de поъ.

Жп тіжлоквл зпор асемене жтпре-
цврърі, стареа жтвъцътврілор пъвліче жп
Молдова треве съ фіе деосъвітъ de аче
а скоалелор din церіле стреіне каре сжп
de векврі жтфіпцате, de ші черіріле ші
невоіле челе адевърате а пъвліквлі а ѕ
фост аіче тарі декжт аіре; пептръ
къ къ тоатъ ліпса аїйтврврілор, къ каре
се жплеснек ачеле Ашъзъмпіте, треве
ші аіче жптр'юн тімп хотържт а дѣче пе
тінеріте tot la ачел резв'тат.

Алте Інстітутврі де жтвъцътвръ, ка-
ре се вѣкврі астъзі de о репетаціе класікъ,
ші сжп спре лавда гїверпврілор ші
фолосыл попоарълор, а ѕ аївпс жптръ а-
чеаста къ жтпревпъ-лъкрапеа впії памър
маре de вѣрваді жтвъцаї.

Жптемеереа впії скоале поъ жп дъ-
рілө чівілізате пв жпфълошагъ вре о таре
гревтате, авжнд жпдътжптвріле червте,
кжнд о колеїе Moldo-Ромжпъ, есте жп-
къ ліпсітъ de acemine жплеснірі. Къ de
ші аре жпaintea са modelвrі класіче але
алтор статврі, къ тоате ачеле есте невоі-
ть але реформа дѣпъ а са тревзіцъ, а
се лъпта пе.днчетат къ жпнедекърі, пре-
цивдеде жпвекіте, каре фіреце чеаркъ тоа-
те жптрепріндеріле поъ. Жпсь тжпъра
поастръ Akademie пв саъ сфійт de грэвтъ-
діле че а ѕ жптіппат жп каріера ей, ші
твълцъмітъ фіе протекціе Преа. Жпъл-
датвлі Domn., стрългчітвлі Fonda-
тор ал ачеасты Інстітут, къ жпцълепчівпеа,
ші жпгріжіреа Чіст. Епітропій ші ста-
торпічіа D. D. Професорі, поъ ам аївпс
ла чел жптврі резвітат жпсъмпітор каре
есте: пъвлікареа кърділор елементаре жп
літва національ ші жпформареа професо-
рілор пі а репетіторілор дінтре елевії а-
честві ашъзъмпіт, ші карі квпрайд астъзі
таї тоате катедріле скоалелор жпченътоа-
ре ші ачеле а жтвъцътврілор таї жпал-
те de la Akademie.

Пріп жптродвчереа методеі чей вшоа-
ре ші лътвріте ам аївпс а фаче пе пъ-
рінд съ жпцълеагъ фолосыл чел таре de
а жпчепе жтвъцътвра фїлор, дѣпре пі.дн-
дърілор стреіне, жп літва тайчей, спре
а фі ea de тінеріте жтвръшопать, ка впії
че есте таї жплеснітоаре пептръ кжпіга-

реа квіоціацелор фолосітоаре; къчі жтвъцаре літвемор векі ші поъ, че сжит атжт de флаваціте ші класіче, требве съ фіе ла поі сокотіть ка ацітътоаре пептрэ жтформареа ші жтфромтсесцареа літвей пъскътоаре не пріпції пемеріте ші пептрэ жпзестрареа каріереі тіперітей, а къріа талент жпсътнат саѣ позіціа соціаль пінек о пропъшіре стрългчітъ.

Къ тоате ачесте жпгріжір пептрэ квітвра тіндеі, ар фі рътас остеяала пе'н-деплітъ Фъръ квітвіреа інімъ. Черткареа вектрілор ші пілда de тоате зімелеб додедеск къ de ші жпсъшітіле тіндеі сжит інстриментвл квіетъреі, фантеле челе віртвоасе дера兹ъ пітai din інімъ. Не ачест адевър се жптемеіаజъ леցвіріле скоалелор, каре цілтеск а жпдрента пе тіперіт de о потрівъ жп калеа пропъшірілор жпвътъцігоаре, квітвінді тінтеа ші жпзъстржінді ініма къ жпвътъцітвріле сфинтей поастре релігій, ші къ максімі de морал, жпсъфлецжіндіо къ сімдірі de съпънре кътъръ леци, де респект ші de драгосте кътъръ пърінді ші къ сентементе de кредінді кътъръ патріе ші домінітор.

Резултатвріле твлцътітоаре, че аѣ про-дєс пъпъ акті жтвътътвра півлікъ, аѣ споріт пітървл ачестор ашъзътінте, ші аѣ adaos үрзіреа а кжтева алте катедре. Потрівіт піланвлі de жтвътътврі, ла жпчептвл ачестві ап сколастік саѣ възвет ашъзареа впей скоале ла Бакъя, дюпъ каре алте доъ се жпфінцазъ ла Шіатръ ші Фълтічені.

Елевій класелор філософії, съвжришінд жпвътътвріле лор прегътітоаре, аѣ жпчептвл кврсъл de фізікъ ші de хеміа елемен-таръ ші експерименталъ, ші кавінетвл de

фізікъ саѣ жпзъстрат къ о колекціе de ін-стрименте пептрэ фізікъ aduce de ла Паріс.

О катедръ de леци, жптрпеце пітмо-роші елеві, карій се хъръзеск епапгелмей цвдекътореі.

Математіка аплікатъ ші спедіаль, ші а-піме Цеометріа ші Архітектвра, есте ти поъ рам de жтвътътврі че аре а жпфор-та оамені фолосіторі ші треввіторі ла ов-щеаска хотърътврі, прекът ші ла пітмо-роаселе zidipі, de подбрі ші дрвтврі. О квілецере de інстриментврі de математікъ жплеснеск жтвътътвра практикъ а ачес-тві рам.

Потрівіт скопвлі жтвътътврілор а да тіперітей, тай алес ачей пејпстъріте, о креццере професіональ, ші а о жпзестра къ квіоціце посітіве, ка пріп ачеаста съ се жппарте талентвріле ші пітеріле сале жптре служба статвлі ші практисіреа е-папгелмілор фолосітоаре, каре пъпъ ак-та жп кіп пеацвигътор се пілеск de стръ-іні, кътъръ жтвътътвріле de таї със саѣ маї adaos ші ачеле теханіче. Дрептачеа дюпре пропънреа Чінст. Епітропії, Преа Жпълдатвл Domn aѣ віненоіт а жпкв-вінца жптемеерееа впей скоале de арте ші тестешвгврі, жп каре шесе deосевіте а-теліе; съв повътвіреа тещерілор фавріканді, вор үргі зи поъ рам de Industrie націо-наль пріп практисіреа тестешвгврілор ші а лор аплікаціе кътъръ агрономіе. Zidipea касей хотържте пептрэ ачеаста скоаль саѣ съвжришіт din капіталл скоалелор, ші съ ашеантъ транспортвл Інстриментелор пре-кът ші сосіреа тещерілор, спре а съ п-те жпчепе кврсъл ачестей жтвътътврі.

О сомъ апкаль, хотържіндєс пептрэ Формареа впей вінлютіче, се фак прегътірі,

ка де ла 1 Мај війтор ачест ашезътжпт съ се дішкізъ допіторілор дп зіле ші чес-сврі хотържте, спре а съ пътэ адъпа кв квощіціле фолосітоаре.

Двпъ че саѣ жптімпіат келтвіліе ачестор жтвєпътъцірі, каса схоалелор аре дпкъ вп капітал de 340,669, лей афарь de авереа пемішкътоаре че і се кввіне двпре лециріле Реглементвлі Органік арт. 419, дпсь жптимеера de бп Instіtut агропомік ші de бп Ферм'modell, атжт de прі-тор пептрв споріреа агрікултуре, ші че-рвт de лециріреа ачелві Реглемент, ва прі-лежі о поъ келтвіалъ сімітоаре, дпсь фолосвріле че се вор ръвърса din ачел Instіtut асвіра рамблі de ікономіе, вор ковърші орі че жертвъ сар фаче пептрв асемене врзіре.

Нвтървл елевілор, карії аѣ тмблат ла скоалеле пвьліче дп ачест an, съ съе ла 2857, ачел а елевілор, че се ціп кв кел-твіала статълві дп атжндоъ Instіtut врі ла 140, афарь de 60 клірічі din Cemіnaria Beniamіnъ.

Instіtut пептрв едвкація тінерілор фте аѣ пвтърат 81 de елеве, афарь de 4 че се ціп кв келтвіала статълві ла ачел Instіtut ші се жндеплінеск дп щіпцеле оржндовіе спре а пътэ фі жтвъцътоаре не ла алте асеміне Instіtуте.

Шапте елеві се жндеплінеск ла в-піверсітъціле Франціе, Германіе, ші а Росіе дп Теологіе, Ієріспрѣдніе, Жп-ніеріе, Фрѣмоаселе арте ші дп Літератвръ. Трій din ачедія вор съвѣрші алор жтвъ-цътврі дп кврсбл апвлві, ші жтврпжndв-се дп патріе, вор жертфі дп слѣжва пв-лікъ щіпцеле кв каре саѣ жпзестрат.

Дп апвл ачеста нвтървл кърцілор

фолосітоаре саѣ адъоціт пріп вртътоа-реле лвкрърі:

1) Manual de Исторія патвралъ de D. Проf. ші Доктор Teodor Стаматі.

2) Географіа дп доъ томврі двпъ а лві Балві прелвкратъ de D. Столп. Проf. D. Гвсті.

3) Епітомі de Ікономія політікъ, а лві Саї, D. Проf. T. Кодрескв.

4) Баланса політікъ ші статістікъ а Гловвлі спре жндеплінеск Атласвлі географік пввлікат жптьеоаръ дп літва ротжнеаскъ.

5) Исторія сфжпть пептрв тінерімеа Moldo-Ромжпть.

6) Despre жндаторіріле отвлві de Сільво Пеліко.

7) Ікоапа лвтєі, фоае періодікъ ші інстрвктівъ ла каре лвкреазъ о соці-тате de Проf. ші de Елеві.

8) Граматіка Францезъ двпре Ноел ші Шаптал пептрв ротън de T. Кодрескв.

Ачесте сжпт резултатвріле пріпціпі-лор двпре каре Чінст. Епітропіе повьцв-еще ші дпсвфедазъ рамбл de жтвъцъ-твра пввлікъ. Пъріцій тарторі ачестор лвкрърі, пътрпзіндесе de жпкредере, ве ввквръ а фаче пърташи філ лор de ачесте ввпвръ джптінд алор прівірі кв тжпгже-ре асвіра війторміе каре есте клірономіа тінеріміе менітъ а квлеце родвріле ші а вінеквжата жпгріжіріле Гввервлі жпцъ-лепт ші пврітеск а Преа Фпълцатв-лі Вомп ші а ашеземінелор de каре се окжртвєще патріа поастръ.

Ешії 27 Февр. 1841.

Пріп Референдарвл Ага Г. Асакі.

К Р Е Т А.

(Kandia кретин).

Къ исъла Крета се днчепе история Елпилор; ea къ веакврі твлт дннайте de Хс аѣ жккат роле днсемпвате, іар' dela Roman днкоаче аѣ треквт прп скимврі фоарте кътреътоаре. Съпт Араби dela A. 825 днкоаче Крета се пъреа къ се ридкъ іаръш, — пе атвпч пътъра ea пе 197 тилврі пътр:aproape ла 600,000 съфлете. Moxamedanій тракта тиръпеше пе креціпі; еї днсь днші лжаръ респлата съпт Nикіфор Фокас, дн Апвл 961, пе кънд ажвогжнд исъла іаръш съпт domnia Ампъратвлві греко-roman din Константінопол, днпъ дрептъл пътвлві din ачеле времі, Moxamedanій din Крета фб-серъ сілді къ фок ші къ савіе, а пріті крединца креціпеаскъ de рітвл греческ. Маї тжрзія ea ажвпсе съпт domnia репввлічей венедіiane, вnde днкъ пв леаѣ фост тоале. La 1669 днпъ о лжпть греа ші лвпгъ исъла ачеаста къзѣ дн тжніле Остапілор. Дн anii реекслърі гречілор Крета днкъ аѣ дн-черкат а се траце de съпт стъпкніреа твр-ческъ; днсь Тврчій днгржіръ а кълді тврпврі din капетеле гречілор ші еї пв ісв-тіръ. Дн зілеле поастре Крета вені съпт окжртвіреа лві Mexemед Alі. Амп'ачеа Mвстафа Паша гввернервл Егіптеанвл дн Крета, днтрепрінсе планвл, de а къщіга Крета пептв cine, спре каре скоп ел дн-делегжндвсе къ dibanвл din Константінопол, днпъ че маї днтків пе гречій Крітеній па-тронінді, іар фі трас дн партеа са, маї пе твртъ ле дълдѣ ші арте дн тжпть. А-стъзі скимвжндвсе днтречіврзріле, Mвста-фа Паша се веде дншелат ші гречій, de ші реекноск дрептатеа ші влжндеца аче-

стбі върват, тотвш квітънд маї департе, фак пазврі твлт, днкът се паре къ кіар ші дн прівінда Кретей пвтеріле Европене вор фі сілте а пъші ла тіжлок къ десі-вітъ въгаре de сеамъ. Mexemед Alі вреа одать а днкредінца пе D. Ббрінг енглезвл, къткъ ел din Крета п'аре маї твлт de кът 400,000 піастрій (леї) спаніолеці веніт къ-рат пе an, din каре Mвстафа Паша траце а патра парте ка леаѣ а са. Дннайтев револвцієї Крета ера днппрдіть дн доа-спрежече diegesvрі (епіскопещ), фіещека-ре къ кътє вn епіскоп. Маї тжрзія с'аѣ афлат къ ачеастъ хіерархie вісеріческъ преа есте скимпъ, дечі епіскопіїле се дн-пвціпаръ ла опт днтревпъ къ тітрополі-твл, кареле днші аре скавпвл дн Kandia. Шатріархвл (din Константінопол) траце ші пъпъ азтъзі 250,000 леї тврчещі пе an. Шесте ачеаста се афль аїчі треізечі de тъ-пъстірі днсь лъкві de кълвърі пвціпі, а ле кърор тоші сжит фоарте Аптінсе. Афаръ де ачеаста патріотіче, маї аѣ ші тънъстірі стреіне din Тврчія ші din Гречія ші аптмт чеа din твптеле Cinai тоші марі дн ачеастъ ісъль. Поніма din Крета аѣ ажвпс а къдеа днтрв о пеципцъ маї пекре-затъ. Innaiate къ кжціва anі с'аѣ пофтіт де-ла тітрополітвл, ка съ dea порвпкъ спре а скріе тавелеле пъеквділор, торділор ші а квпвацилор. Ел днсь реекпвсе: Ачеаста есте къ пептінцъ, пептвкъ фоарте пвціпі попі щів скріе. Тотвш дн доаъ днстріктврі се афль доаъ школі, днпtre каре дн вn днивацъ а четі ші а кріе, іар дн чеелалтъ елпіка, — дн чеа din тжіе вор фі ка ла 150 дн a doa 40 школарі. Кътврі капетвл ап-лві 1837 се афла аїчі вn тісіонар din Амеріка, каре дескісе о школаль прімаръ, че de ші пв ера къ скимвжндвсе днтречіврзріле, Mвста-фа Паша се веде дншелат ші гречій, de ші реекноск дрептатеа ші влжндеца аче-